

Gorski kotar – dom velikih zvijeri

Hrvatska je jedna od rijetkih europskih država u kojoj žive sve tri velike zvijeri – vuk, medvjed i ris. Gorski kotar planinski je dio Hrvatske koji čini barijeru između kontinentalne Hrvatske i Primorja, a od davnina je poznat po gustim šumama i slikovitim naseljima gdje se živjelo prvenstveno od iskorištavanja šuma, stočarstva i oskudne zemlje u krškim poljima, koja se mogla obrađivati. Prostrane šume, posebno bukovo-jelove, i dan danas glavno su goransko prirodno obilježje, i baš kao zeleni pokrivač sežu do samih vrhova planina, spuštaju se u duboke kanjone čistih goranskih rijeka te omeđuju slikovita jezera u čijim se vodama zrcale krošnje stoljetnih stabala.

Taj šumski ekosustav krije brojne zanimljivosti, a jedna od njih je činjenica da su šume Gorskog kotara dom za tri velike europske zvijeri, smeđeg medvjeda, sivog vuka i euroazijskog risa koji u njima obitavaju u suživotu s ljudima. Osim velikih zvijeri, Gorski kotar stanište je za brojne i raznolike predstavnike flore i faune, pa je zbog toga proglašen dijelom europske ekološke mreže Natura 2000.

Sva godišnja doba u goranskim šumama imaju svoje čari i tajne, a one o velikim zvijerima na svijetlo dana donosi multimedijalni postav Centra za posjetitelje „Velike zvijeri“, smješten u pitoresknom goranskom mjestu Stara Sušica uz bajkoviti istoimeni frankopanski dvorac. Postav Centra na zanimljiv način govori o biologiji i ekologiji velikih zvijeri, o odnosu s ljudima kroz povijest i važnoj ulozi koju ovi predatori od uvijek, a posebno danas, imaju u ekosustavu.

Centar za posjetitelje i njegova „priča“

Centar je izgrađen i uređen u okviru provedbe projekta „Centar za posjetitelje o velikim zvijerima“ koji je sufinancirala Europska unija iz Europskog fonda za regionalni razvoj. Ukupna vrijednost projekta je 8,2 milijuna kuna. Europska unija i Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije za projekt su osigurali 6 milijuna, a Primorsko-goranska županija i Javna ustanova „Priroda“ 2,2 milijuna kuna. U sklopu projekta izvršena je potpuna rekonstrukcija i obnova ruševne gospodarske zgrade u zgradu Centra za posjetitelje.

Centar za posjetitelje „Velike zvijeri“ otvorio je svoja vrata posjetiteljima u srpnju 2021. godine i od tada djeluje u sklopu Javne ustanove „Priroda“ – javne ustanove za

upravljanje zaštićenim dijelovima prirode Primorsko-goranske županije. Javna ustanova „Priroda“ osnovana je od strane Primorsko-goranske županije sa ciljem očuvanja i zaštite biološke raznolikosti te edukacije, održivog korištenja i valorizacije prirodne baštine.

Centar je zamišljen kao prostor koji na inovativan i zanimljiv način približava posjetiteljima specifičnosti i vrijednosti očuvanog goranskog kraja u kojem obitavaju velike zvijeri – smeđi medvjed, sivi vuk i euroazijski ris. Medvjed, vuk i ris kao predatori na vrhu hranidbenog lanca utječu na stabilnost ostalih vrsta i staništa te pridonose općoj bioraznolikosti. Stabilne populacije ovih zvijeri u većini europskih zemalja danas su u potpunosti istrijebljene pa je značaj područja Gorskog kotara za njihovo očuvanje izniman zbog čega to područje danas čini sastavni dio europske ekološke mreže NATURA 2000.

Uloga Centra prvenstveno je edukacijska i kao takav prepoznat je na turističko-izletničkoj karti Gorskog kotara, a brojni posjetitelji, usvojeno znanje mogu provjeriti na terenu, planinareći, vozeći biciklu ili samo šetajući nekim od goranskih staza. Kako izgleda otisak šape medvjeda i kako prepoznati „medvjede stablo“, koja je razlika vučjeg i risjeg otiska, kako se glasa ris...? Odgovore na ova i još brojna druga pitanja možete saznati u Centru za posjetitelje „Velike zvijeri“. Dobro nam došli!